renibus auro obrizo/q̄d eſt aurū precioſum valde. vt dr̄ Danielis.x. Johēs in apoc. vidit filiū hoīs p̄cinctū ad mamillas zona aurea. vt dr̄ apoc.i. q̄d ſcz ad duplicē caſtitatē refertur. Nā zona aurea vel cictura renū/ſigāt corpus caſtū. zona vero aurea inter mamillas ſignificat cor mūdū. q2 vt dicit phūs libro de aīalibus. Cor hoīs eſt inter mamillas aliquātulū declinans ad partem ſiniſtram.

¶ Tertio caſtitas dz habere picturā ſpecioſam. ſicut enī candor marialis vel albedo eſt caput ꝛ fundamētum alioꝝ coloꝝ vt dicit phūs: ſic caſtitas ē q̄ſi caput ꝛ fundamentū aliaꝝ virtutū ꝛ bonoꝝ opeꝝ. Unde dicit gregorius q non eſt opus bonum ſine caſtitate.

¶ De virtutibus in cōmuni. xxiiii. cap.

Poſt tractatū de p̄ceptis et cōſiliis: dicendū eſt de virtutib9/donis beatitudinibus/ꝛ fructibus. Jſta q̄ttuor ſunt q̄dā ſpālia incentiua ad opandū diuina p̄cepta ꝛ cōſilia euāgelica. Differūt aūt iſta quattuor p hūc modum q2

Virtutes faciunt operari recta.

Dona faciūt operari fideliter/ꝛ faciliter expedire.

Beatitudines faciunt operari perfecte.

Fructus faciunt operari delectabiliter ſeu delicioſe.

¶ Et nota q virtutes ſunt ſeptē. ſ. quattuor cardinales/ꝛ tres theologice. Cardinales ſunt:

Sūt aūt theologice	¶ Prudētia	Drūt autez
Fides	Fortitudo	q2 theologi
Spes	Tēperātia	ce hn̄t deuz
Caritas	Juſticia	vel bonum

increatū p fine vel pro obiecto. Virtutes cardinales habēt bonū creatū p obiecto. Preterea virtutes theo

logice reſpiciūt magis vitam contēplatiuam/ ꝛ ordinant hoīem ad deū. Cardinales ꝟo ꝑtinēt ad vitam actiuā/ ꝛ ordināt hoīem ad pꝛi͛ꝫ. et iō ille dn̄r theologice. i. diuine. a theos qđ ē deus: et logos qđ ē ſermo qꝛ ꝑncipaliter ſunt ad deū. Sꝫ cardinales dicūtur a cardine in quo vertit͛ oſtiū. qꝛ principaliter reſpiciūt vitā actiuā/ q̄ tota eſt nobilis ſup cardinales ꝟtutes Unde tres virtutes theologice ꝑtinēt ad mariā que intēdit circa vnū. i. circa bonū increatū/ qđ non aufertur ab ea/ nec mutat͛. Quattuoꝛ vero cardinales pertinent ad marthā/ q̄ intēdit circa ml'ta ꝛ turbat͛ erga plurima. ſ. bona creata. Sunt ꝟ loca ſcripture vbi reperiūtur virtutes dona/ beatitudines/ ꝛ fructus.

Uirtutes theologice ponūtur Prime coꝛ. xiii. Nūc autem manent fides/ ſpes/ caritas: tria hec.

Quattuoꝛ ꝟo virtutes cardinales ponūtur ſap̄. viii. ſobꝛietatē/ pꝛudētiaꝫ/ doctrinā/ iuſticiā/ ꝛ foꝛtitudinē: quibus nichil vtilius eſt in hac vita hoībus.

¶ Dona vero ſpūſſancti ſunt ſeptem: ſcilicet

Donum ſapientie.
Donum intellectus.
Donum conſilii.
Donum foꝛtitudinis.
Donum pietatis.
Donum ſcientie: ꝛ
Donum timoꝛis

¶ Iſta aūt dona ponuntur yſa. xi. Et requieſcet ſup euꝫ ſpiritus ſapiētie ꝛ ītellectus/ ſpūs foꝛtitudinis ꝛ ꝯſilii/ ſpūs ſcie ꝛ pietatis: ꝛ replebit eum ſpiritus timoꝛis dn̄i.

¶ Beatitudīes aūt ſunt. viii. ſ. Paupꝛtas. Mititas vel māſuetudo. Luctus. Eſuries. Miſericoꝛdia. Mūdicia coꝛdis. Pax. Juſticia. Iſte ponūtur Math. v.

¶ Fruct⁹ ſpūſſcti ſunt. xii. ſ. Caritas. Gaudiū. Pax Sapia. Lōganimitas. Bonitas. Beīgnitas. Māſuetudo. Fides. Modeſtia. Continētia. Caſtitas. Iſti

ponuntur ad galathas quinto.

¶ Uirtus ſic diffinitur in libro de ſpū ⁊ aīa. Uirtus ē habitus mentis bene inſtitute.

¶ De virtute in cōi nota ſpecialiter tria: ſcilicet
Eius precioſam comparationem.
Eius virtuoſam opationem
Eius gratioſaȝ pcreationē

Ligno fructuoſo.
Lapidi pcioſo. et
Celeſti paradiſo.

¶ Cōparat ergo virtus tribus ſpālit: ſcȝ

¶ Primo compatur ligno fructuoſo. Hō ei abſqȝ virtute eſt ſicut arbor ſilueſtris vel vinca q̄ pfert labruſcas. i. delectatiōes carnales vł glādes q̄ ſūt cibaria porcoꝝ. i. hoīȝ immūdoꝝ. Sȝ ſi ramus ꝟtutis tali arbori fuerit inſertus totā arborē trahit ad naturā ſuam/ ⁊ facit eaȝ ferre fructus optimos/ q̄ letificāt deū ⁊ āgelos. Luce xv. Gaudium eſt angelis dei ſuper vno peccatore ⁊c. Hec eſt illa arbor pulcherrima cuius fructus nimius et eſca vniuerſoꝝ in ea. Danielis. iiii.

¶ Scdo cōpat lapidi pcioſo. ſicut ei ꝟtus que eſt in viro iuſto facit eū pualē multis pctōrib⁹. Nā dr̄ eccleſiaſtici. xvi. Melior ē vn⁹ timēs deū q̄ mille filii ipii. De hoc lapide pcioſo dr̄ eccl'aſtici. vi. Quaſi lapidis virtus pbatio erit in eis. ſ. opibus bonis. Sȝ hodie multū vilipēdit/ intm̄ q̄ ſi eēt venalis: a paucis emeretur. ſicut gallus q̄ īuenit in ſterqlinio margaritā ⁊ granū putrid: īſpecta margarita eligit granū putrdū ſic hō mūdan⁹ ſpta ꝟtute: appetit bonū tpale ⁊ trāſitoriū. et rō ē quare vilipēdit ꝟtus: qȝ neſcit hō preciū eius. vt dr̄ Job. xxviii. Et ppt hoc dicit ſaluator Mathei. vii. Ne mittatis margaritas an̄ porcos. i. hoīes īmūdos ⁊ mūdanos. qȝ plus volūt furfur carnalis ⁊ immūde delectatiōis: q̄ margaritas grē vel ꝟtutis

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Tertio cõparatur paradiſo tam celeſti ꝙ terreſtri
Terreſtri comparatur in tribus: ſcilicet
In ſitus eminẽtia
In fructus opulẽtia
In fontis effluẽtia

¶ Eſt enĩ pmo paradiſus locus altiſſim⁹: ita ꝙ aq̃ diluuii vſq3 ad illũ locũ non puenerũt: ſic viri religioſi vel virtuoſi vitã hñt eminẽtem: inſtar paradiſi: ita ꝙ nunꝙ ſubmergũt diluuio pcti. Vñ dicit ſap. in pſona viri iuſti Eccl'iaſtici vltio Exaltaſti ſuper terram habitationem meam.

¶ Eſt ſcdo padiſus locus fructib⁹ opulẽtus. pducit enĩ omñe lignum pulchrum viſu: ⁊ ad veſcendũ ſuaue Geñ. iii. ſic vir iuſtus vel virtuoſus oẽ lignũ pulchrũ viſu pducit per honeſtam ↄuerſationẽ. ad veſcẽdum ſuaue: per bonã opationẽ ⁊ internã deuotionem. Vñ dicit Eccl'iaſtici. xxiiii. in perſona viri virtuoſi. Flores mei fructus honoris ⁊ honeſtatis.

¶ Eſt nichilo⁹ padiſus terreſtris locus aq̃s irrigu⁹ Nã dr Geñ. ii. ꝙ fluuius egrediebat de loco voluptatis ad irrigãdu3 paradiſum: q̃ inde diuidit in q̃ttuor capita. Paradiſi fluui⁹ ṽtus eſt vel gr̃a: q2 de fonte diuinitatis orit. quattuor capita ſũt q̃ttuor pncipales ṽtutes vel cardinales q̃ a gr̃a diriuantur. ſ. iuſticia/tẽpantia/prudẽtia/fortitudo. Juſticia h3 locũ ĩ reb⁹ certis. non enĩ põt eẽ iuſticia vel iuſta ſentẽtia niſi in rebus certis. Prudẽtia h3 locũ in dubiis. Tẽpantia habet locũ in pſperis. et Fortitudo in aduerſis.

Compat autẽ ṽtus paradiſo celeſti in quattuor. Eſt eĩ paradiſus celeſtis: habitatio dei/locus gaudii/locus lucis/⁊ loc⁹ ordiati amoris. Talis ẽ aĩa viri iuſti ⁊ virtuoſi. nã ibi eſt hĩtatio diuine gr̃e/ibi eſt gaudiũ bone ↄſciẽtie/ibi ẽ lux ṽitatis/ibi eſt amor caritatis De tali padiſo dr Eccl'iaſtici. xl. Gr̃a ſicut paradiſus

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

in benedictionibus. Ecōuerſo aīa pctōris non dicit paradiſus: ſꝫ potius infernus. Hꝫ enī quattuoꝛ mala oppoſita bonis ſupꝛadictis. Ipſa ei eſt hītatio nō dei ſed demonū. ipa nāqꝫ loco gaudii hꝫ remoꝛſuꝫ ꝯſcie/loco lucis hꝫ tenebꝛas ignoꝛātie/loco amoꝛis oꝛdīati habet ignē ꝯcupiſcētie. Vñ de tali inferno dr̄ pſa. xxxviii. Quia nō infernus cōfitebitur tibi .i. anima peccatoꝛis: que eſt quaſi locus infernalis.

¶ Itē virtus vel grā compatur aliis tribus: ſcilicet

Signo vel caracteri
Precio vel pignoꝛi
Oleo vel vnctioni

¶ Virtus enī eſt ſignū vel caracter ꝓdeſtiatōis: ſicut eī paſtoꝛ ſignat oues ſigno quo diſtinguit oues ꝓꝓas ab extraneis: ſic de⁹ q̄ eſt paſtoꝛ aīaꝝ noſtraꝝ. Joh. x. ponit in ouib⁹ ſuis ſignū gratie et ꝟtutis quo diſtinguit oues ab hedis. De hoc ſigno dr̄ Ephe. i. Nolite cōtriſtare ſpiritū ſctm̄ dei in quo ſignati eſtis in die redēptiōis .ſ. gratie/virtutis/ ꝛ veritatis. Et debemus conſiderare quattuoꝛ ſigna quibus electos ſuos ſignat deus.

¶ Eſt enī ꝟtus pignus vel preciū ſaluatiōis. ſicut et qui hꝫ preciū: rem pōt emere. ꝛ ſicut qui habet arram vel pignus ſufficiēs/certus ē de ſolutione: ſic q̄ habet ꝟtutē vel grāꝫ gratuitā: ſecurus ē de eterna ſaluatōe De hoc pignoꝛe habet Ephe. i. Signati eſtis ſpiritu ꝓmiſſionis ſctō .ſ. grē qui eſt pignus hereditatis nr̄e

¶ Eſt nichilo⁹ ꝟt⁹ gratuita/vnctio regal' ꝓmotōis Sicut eī reges q̄ ꝓmouētur ad regna terrena vngūtur: ſic de⁹ electos ſuos vngit vnctione gratie ad obtinēda regna celeſtia ꝛ terrena. De hac vnctiōe dr̄ .i. io. ii. Vnctionem hētis a ſctō ꝛ noſtis oīa. ¶ Nota ꝙ electi qui hn̄t vnctiones ꝟtutis vel grē: reges debēt triplici rōe. tū qꝛ de⁹ regnat ī eis ꝑ grāꝫ/tū qꝛ futuri

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ſunt reges per gliaꝫ. tum qꝛ eis in hoc mūdo ſeruiſſt oia ꝑ obedientiā. Oia nāqꝫ eis cooperant in bonum ſcꝫ tā bona ꝙ mala / tā ꝓſpera ꝙ aduerſa / vel ꝑuerſa

¶ Itē virtus vel gratia tribus aliis ꝯpat: ſcilicꝫ

Armature forti.
Prebende nobili. et
Optime poſſeſſioni.

¶ Virtus eiī ē armatura tā fortis ꝙ oia vincit / ꝛ nunꝙ vincit vel ſupat. Homo aūt ſine ꝟtute: ē ſicut homo iermis ī medio hoſtiū ſuoꝝ. i inter ꝓſpera ꝛ aduerſa. et ab vtriſqꝫ ledit ꝛ ſupatur. Nā ipm decipiūt ꝓſpera ꝛ aduerſa. ꝓpter qꝺ monet apoſtolus dicēs ad Roma. xiii. Induamur arma lucis / idē arma virtutis. vt dicit gloſa.

¶ Virtus eſt ꝑbēda nobilis. qꝺ pꝫ ex duobꝰ. ſ. ex ꝑte dantiū ꝛ ex ꝑte recipientiū. ſeu ex ꝑte dantis: ꝛ ex ꝑte recipiētis. Sicut eī papa ꝛ alii ꝑlati ꝯſueuerūt ſibi retinere collationē pinguē vel ꝑbendā nobilē vel nobiliū: ita deus collationē huius nobilis prebende ſcꝫ virtutis vel gratie retinuit ad manū ſuam. iuxta illꝺ pſal. Grām ꝛ gloriā dabit dn̄s. Nullus enī aliud habet has prebendas ꝯferre. Ex parte recipiētis patet nobilitas huius nobilis ꝑbēde. qꝛ ꝑbēda ꝟtutis vel gratie nunꝙ ꝯfert niſi amicis ꝛ caris. alia nāqꝫ bōa naturalia ꝛ tꝑalia quaſi viles ꝑbende vel cōes: dant indifferēter inimicis ꝛ amicis. Vn̄ dicit aug. de ciuitate dei. Interdū abundāt plus ī talibus inimici ꝙ amici: id eſt peccatores ꝙ iuſti.

¶ Eſt nichiloꝰ ꝟtutis vł grā quaſi poſſeſſio optima Sicut eī bn̄ ſedet poſſeſſio q̄ eſt ꝓpe ciuitatē / melius que ē iuxta muros ciuitatis: ſed optime q̄ eſt ītra muros / ꝓpt ſecuritatē clauſure vel hītatiōis: ſic ꝓptie ſedet ꝟtꝰ q̄ eſt in ſecreto cordis. Vn̄ narrat ſeneca de quodā philoſopho / ꝙ vxore capta ꝛ liberis: cuꝫ ſolus

ex incēdio euaſiſſet/interrogatus a tyrāno quid amiſiſſet: dixit. Nichil inquit perdidi. naz bona mea mecū ſunt. Bona nāqz interiora ſicut ſunt virtutes vel grā non poſſunt auferri. vt vulgo dr̄/nec vētus/nec gelu Et ideo dicitur in pſal. Dis glorie eius filie regis ab intus. Filia regis eſt aīa fidelis cuius tota gloria eſt de interiori poſſeſſione virtutis.

¶ De caritate. xxv. capitulum.

Caritas ē dilectio qua diligit

deus ꝑpter ſe: et ꝓximus ꝑpter deū vel ī deo. Libro iii. ſniaꝝ. Di. xxvii. ¶ De caritate nota ſpālit̄ tria. ſ.

Eius typum figuralem
Eius actū virtualem
Eius fructū finalem

¶ Circa primum ſciendum ꝙ multiplex eſt typus vel figura cui caritas cōparatur. Primo enim compatur

Auro probato.
Ferro ignito.
Vino condito.

¶ Nam ſicut aurū in valore excedit oīa metalla: ſic caritas excedit oēs ꝟtutes/ ⁊ oīa bona opa. Prīe ad coꝛ. xiii. Maioꝛ aūt hoꝝ ē caritas. De hoc aūt auro ꝓcioſo dr̄ apocl. iii. Suadeo tibi emere aurū ignitum ⁊ ꝓbatū vt locuples fias.

¶ Caritas aūt eſt ſicut ferrū ignitū qꝺ molle ⁊ ductile: frigiduz vero durum ⁊ rebelle. ſic aīa ſine caritate eſt dura et rebellis per maliciā: ignita vero caritate eſt ductilis per obediētiam/et mollis per miām. Vñ caritas de coꝛde lapideo facit coꝛ carneum. i. dulce ⁊ pium. Ezechielis. xxxvi.

¶ Caritas nichilominus eſt ſicut vinū conditum qꝺ dicitur nectar. Nā vinū nectaricum vel cōditum eſt dulce/acutum/⁊ foꝛte. In his tribus que habet vinū conditum: innuitur triplex modus diligendi deum.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf